

РОЗВІДУВАЛЬНА АНАЛІТИКА В КОРПОРАТИВНОМУ УПРАВЛІННІ: ЯК ТЕХНОЛОГІЇ ЗМІНЮЮТЬ ПРОЦЕС УХВАЛЕННЯ РІШЕНЬ

Т. Грінка, канд. екон. наук, доцент
Центральноукраїнський національний технічний університет

У сучасних умовах цифрової трансформації та зростаючої конкуренції корпоративне управління потребує інноваційних підходів до ухвалення рішень. Традиційні методи аналізу часто не забезпечують достатньої швидкості та точності, що ускладнює адаптацію бізнесу до змін. Впровадження розвідувальної аналітики, яка використовує штучний інтелект, великі дані та машинне навчання, дозволяє суттєво підвищити ефективність управлінських процесів.

Розвідувальна аналітика (Intelligence Analytics) – це процес збору, обробки та інтерпретації даних з метою виявлення прихованих закономірностей і прогнозування майбутніх подій. Вона охоплює такі методи: оперативна аналітика (аналіз даних у реальному часі для прийняття швидких рішень), прогностична аналітика (використання математичних моделей для прогнозування майбутніх тенденцій), розвідувальна аналітика великих даних (глибокий аналіз масивів даних із застосуванням штучного інтелекту).

Отже, вважаємо, що розвідувальна інформація відрізняється від звичайної тим, що має чітку цільову спрямованість. Вона не є просто набором відомостей, а містить дані, які забезпечують достатні підстави для ухвалення конкретного рішення.

Серед основних інструментів, що використовуються у корпоративному секторі, можна виокремити:

- ВІ-платформи (Business Intelligence) – Microsoft Power BI, Tableau, QlikView;
- Системи аналізу великих даних – Apache Hadoop, Spark, Google BigQuery;
- Моделі машинного навчання – прогнозування попиту, аналіз поведінки клієнтів;
- Автоматизовані системи ризик-менеджменту – алгоритми для виявлення шахрайства, кіберзагроз.

Досліджені тенденції діяльності корпорацій в Україні свідчать, що технології суттєво змінюють процес ухвалення рішень у бізнесі завдяки вдосконаленню аналізу даних, підвищенню швидкості обробки інформації та зменшенню людського фактору. Організації, які використовують розвідувальні дані для ухвалення рішень, у 23 рази частіше залучають клієнтів, у 6 разів частіше їх утримують і в 19 разів частіше стають прибутковими [5].

Основний вплив технологій на процеси ухвалення рішень в корпораціях можна виділити в таких аспектах:

1 - Автоматизація аналізу даних. Сучасні аналітичні інструменти (ВІ-системи, AI, Big Data) дозволяють обробляти великі обсяги інформації та знаходити закономірності, які неможливо виявити традиційними методами. Це зменшує ризики суб'єктивних помилок і пришвидшує ухвалення стратегічних рішень.

2 -Підвищення точності прогнозів. Алгоритми штучного інтелекту та машинного навчання аналізують історичні дані та будують прогнози на майбутнє. Наприклад, у фінансовому секторі AI використовується для прогнозування біржових коливань, а в логістиці – для оптимізації ланцюгів постачання.

3 - Швидкість прийняття рішень. Раніше управлінські рішення вимагали тривалих нарад і обговорень. Тепер технології дозволяють отримати необхідну інформацію в реальному часі. Наприклад, компанії використовують дашборди та аналітичні панелі для миттєвої оцінки ситуації на ринку.

4 - Мінімізація людського фактора. Роботизовані системи ухвалюють рішення на основі чітких алгоритмів, що виключає емоційні чи необґрунтовані дії. У банківському секторі алгоритми скорингу оцінюють позичальників без упереджень, а в HR-сфері AI допомагає

обирали кандидатів на основі об'єктивних критеріїв.

5 - Розширені можливості для персоналізації. Технології дозволяють компаніям ухвалювати рішення, орієнтуючись на поведінку конкретних клієнтів. Наприклад, маркетингові AI-алгоритми аналізують історію покупок і пропонують персоналізовані пропозиції, що підвищує рівень лояльності споживачів.

6 - Виявлення ризиків та загроз. Системи кібербезпеки, засновані на штучному інтелекті, здатні аналізувати потенційні загрози та запобігати кібератакам у режимі реального часу. У корпоративному управлінні BI-аналітика допомагає виявляти фінансові ризики ще на ранніх стадіях.

Впровадження технологій в управлінський процес не лише спрощує ухвалення рішень, а й робить їх більш точними, обґрунтованими та ефективними. Бізнеси, що активно використовують аналітичні та AI-технології, отримують конкурентні переваги, підвищують продуктивність і мінімізують ризики. 97% корпорацій вважають бізнес-аналітику стратегічно важливою для своєї діяльності.

В Україні використання розвідувальної аналітики (Business Intelligence, BI) та пов'язаних технологій демонструє позитивну динаміку: за прогнозами, український ринок програмного забезпечення для бізнес-аналітики зросте на 27,48% у період з 2025 по 2029 роки, досягнувши обсягу в 615,90 млн доларів США у 2029 році [3].

Незважаючи на очевидні переваги, використання аналітичних технологій супроводжується низкою викликів. Впровадження та підтримка таких рішень потребує значних фінансових витрат. Захист даних і дотримання регуляторних норм можуть становити серйозну проблему. Брак кваліфікованих фахівців, здатних ефективно працювати з новітніми технологіями, ускладнює їх застосування. Автоматизація без належного людського контролю створює ризик ухвалення помилкових рішень.

Українські компанії поступово інтегрують розвідувальну аналітику у свою діяльність, проте масове впровадження ще тільки розпочинається. Для ефективного розвитку цього напрямку, на нашу думку, необхідно стимулювати інвестиції у технології на державному та корпоративному рівні, розвивати освітні програми для підготовки спеціалістів з аналізу даних, впроваджувати нормативні ініціативи для регулювання використання аналітики.

Таким чином, розвідувальна аналітика є потужним інструментом для підвищення ефективності корпоративного управління. Вона дозволяє покращити якість ухвалення рішень, зменшити ризики та збільшити конкурентоспроможність компаній. Однак для її успішного впровадження необхідне вирішення технологічних, фінансових та освітніх питань.

Список літератури

1. Одрехівський М.В., Пшик-Ковальська О. О. Значення та структура корпоративної аналітики бізнесу в умовах воєного стану. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку № 1 (9), 2023. С. 217 -223. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2023/sep/31278/menedzhment-221-227.pdf>
2. Системи та засоби штучного інтелекту: тези доповідей Міжнародної наукової конференції «Штучний інтелект: досягнення, виклики та ризики». – Київ: ІППІ «Наука і освіта», 15-16.03.2024. – 550 с.
3. Business Intelligence Software – Ukraine. URL: https://www.statista.com/outlook/tmo/software/enterprise-software/business-intelligence-software/ukraine?utm_source=chatgpt.com
4. Difference between business analysis and business analytics [Electronic resource]. URL: <https://thebusinessanalystjobdescription.com/difference-between-business-analysis-and-business-analytics>.
5. The Impact of Data Analytics on Strategic Decision Making for Business Expansion. URL: https://psicosmart.net/blogs/blog-the-impact-of-data-analytics-on-strategic-decision-making-for-business-expansion-164057?utm_source=chatgpt.com